

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

Development Guidelines for The Administration Quality Assurance of Education
within The Curriculum of Kuakarun faculty of Nursing, Navamindradhiraj University

ปวีศ สักดีพัฒน์พงศ์¹

วาสนา วิสฤตตภา²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรตามวงจรคุณภาพ (PDCA) และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.60 - 1.00 และนำไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของคอนบัก ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารและอาจารย์ของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 87 คน และจากการสัมภาษณ์ จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนการสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช มีระดับการปฏิบัติภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำกับมาตรฐาน รองลงมา คือ ด้านบัณฑิต ด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ และด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่ง

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

² ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เป็นตัวบ่งชี้กระบวนการที่สำคัญขององค์ประกอบคุณภาพระดับหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา

ABSTRACT

The objective of this research was to study the conditions and guidelines for the development of internal educational quality assurance administration at the curriculum level of Kuakarun Faculty of Nursing, Nawamindradhiraj University. The research instruments were the Internal Quality Assurance Administration Questionnaire, the Quality Cycle Curriculum (PDCA) and a structured interview. Which examines the quality of the Content Validity tool Five experts were obtained a conformity index (IOC) of 0.60 - 1.00 and applied for a try-out test with personnel of the Royal Thai Army Nurses College by using the alpha coefficient of the Conbach. Confidence is 0.98. The population used in this research was administrators and teachers of Kuakarun Faculty of Nursing. The data were collected from questionnaires of 87 people and from interviews of 3 people, questionnaire data were analyzed by using statistical packages, percentage, mean and standard deviation. The interviews were analyzed by content context analysis

The results of the research were as follows Management condition of internal educational quality assurance at the curriculum level of Kuakarun Faculty of Nursing Nawamindradhiraj University. There is a high level of overall practice. When considered individually, it was found that the areas with the highest average were supervision, followed by graduate, student, teacher and curriculum. Teaching Sequence assessment of learners. The aspect with the lowest average was learning support. It is a critical process indicator of the course quality component. That correlate and affect the development of characteristics of the graduates in intellectual skills.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” เป็นการสร้างระบบและกลไกคุณภาพของสถานศึกษา โดยให้ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเปิดเผยผลการประเมินต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา

ตามแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ และสอดคล้องกับจุดเน้นหรือกลุ่มสถาบันที่แต่ละสถาบันเลือก โดยสถาบันสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้ตามศักยภาพของสถาบัน

จากการประกันคุณภาพการศึกษาภายในรอบใหม่ (พ.ศ. 2557 - 2561) ในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร 6 องค์ประกอบ ระดับคณะ 5 องค์ประกอบ และระดับสถาบัน 5 องค์ประกอบ โดยมีองค์ประกอบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพันธกิจ 4 ด้าน ของสถาบันอุดมศึกษาและเพิ่มเติมด้านอื่นๆ ที่จำเป็น

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในรอบใหม่จะมุ่งเน้นที่การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับหลักสูตรให้มีการดำเนินการตั้งแต่การวางระบบคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้นักศึกษาและส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตามการดำเนินงานของคณะและสถาบันให้เป็นไปตามมาตรฐานและวิสัยทัศน์ที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด โดยให้สะท้อนผลการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนของการผลิตบัณฑิตในแต่ละปีการศึกษา โดย คณะกรรมการประจำหลักสูตร มีการตรวจสอบติดตามคุณภาพผลการผลิตบัณฑิตโดยคณะกรรมการ ประจำคณะและคณะกรรมการระดับสถาบันในทุกปีการศึกษา มีความเชื่อมโยงกับระบบการประเมิน คุณภาพภายนอกที่จะมีการรับรองคุณภาพการศึกษาระดับชาติ รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพเพื่อให้ได้ ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนผลของการผลิตบัณฑิตในแต่ละปีการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยนวมินทราชินายเป็นมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งขึ้นจากพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2540 มาตรา 41 ที่ระบุว่าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตั้งมหาวิทยาลัยได้ นาย สมักร สุนทรเวช ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2543 - 2547) ในสมัยนั้นจึงมีแนวคิดเรื่อง การจัดตั้งมหาวิทยาลัยของกรุงเทพมหานครโดยมุ่งหวังว่ามหาวิทยาลัยจะเป็นทางเลือกใหม่ ให้ นักศึกษาที่ต้องการจะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเมือง ชุมชนเมือง สิ่งแวดล้อมและสังคม ได้มาศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญในด้านของเมืองใหญ่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามมหาวิทยาลัยว่า มหาวิทยาลัยนวมินทราชิน ตั้งแต่วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 130 ตอนที่ 53 วันที่ 20 มิถุนายน 2556 ประกอบด้วย 2 ส่วนงานที่จัดการเรียนการสอน คือ คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลและคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ และ 2 สำนักงาน คือ สำนักงานสภามหาวิทยาลัยและสำนักงาน อธิการบดี ต่อมาสภามหาวิทยาลัยนวมินทราชิน ในการประชุมครั้งที่ 11/2556 วันที่ 19 กันยายน 2556 ได้มี

มติให้จัดตั้งส่วนงานเพิ่มขึ้นอีก 2 ส่วนงาน คือ วิทยาลัยพัฒนามหานครและวิทยาลัยชุมชนเมือง
แห่งกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันมีการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี รวม 2 หลักสูตร ประกอบด้วย
1) หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต และ 2) หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สถาบันได้กำหนดตำแหน่ง
ของสถาบันไว้ที่กลุ่มสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี (กลุ่ม ข)

จะเห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยนวมินทราชิตราชนครเป็นมหาวิทยาลัยท้องถิ่นกรุงเทพมหานครแห่งแรกแห่งเดียวของประเทศ โดยเน้นการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนามหานครแสดงถึงการปฏิบัติงานที่เน้นการจัดการศึกษาเพื่อบริการแก่ผู้รับบริการที่เป็นสังคมเมืองชัดเจน ซึ่งยังไม่มีสถานศึกษาใดทำมาก่อน ทำให้แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยโดดเด่นและแตกต่างกับการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งอื่นๆ แต่เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นสิ่งจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัย ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาภายในรอบใหม่ (พ.ศ. 2557-2561) ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยมุ่งเน้นที่ระดับหลักสูตร และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาได้สักระยะหนึ่ง แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร ตามองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร 6 ด้าน ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด บางองค์ประกอบไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และปัจจุบันคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลไม่ได้ใช้เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่ใช้เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานสากล WFME ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและข้อเสนอแนะ เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราชิตราชนคร ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยนวมินทราชิตราชนครและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์^๕เพื่อการวิจัย มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์^๕เพื่อการวิจัย มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

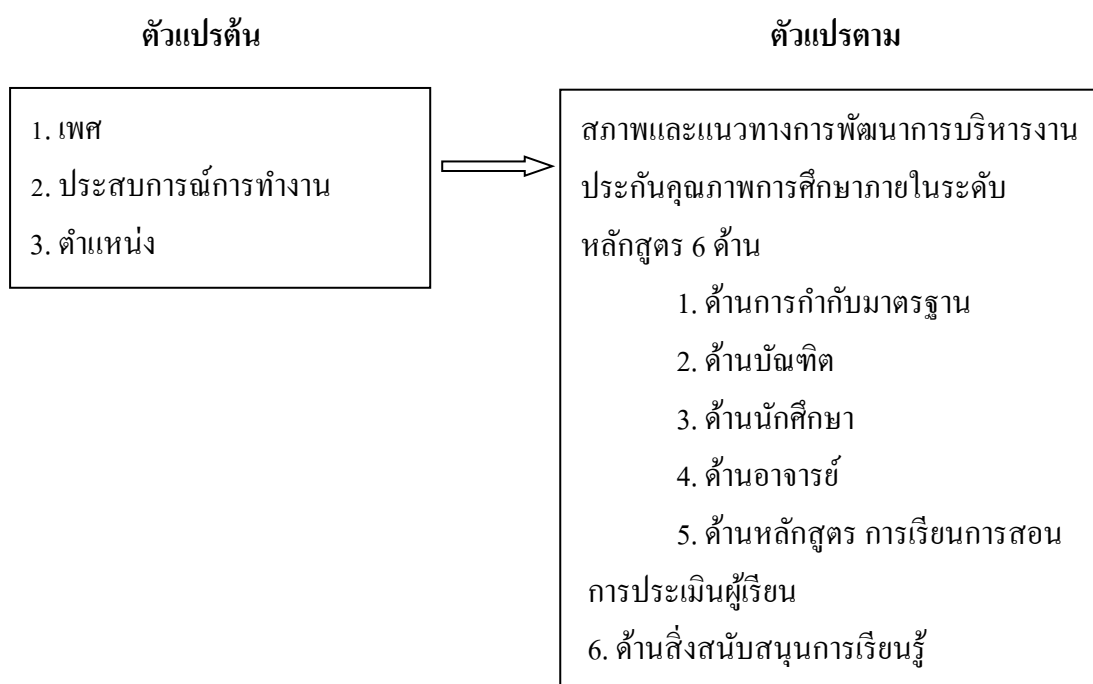
ขอบเขตของการวิจัย

1) ด้านเนื้อหา แนวทางการบริหารงานตามตัวบ่งชี้กรอบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในระดับหลักสูตร จากคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปี การศึกษา 2557 ได้แก่

(1) ด้านการกำกับมาตรฐาน (2) ด้านบัณฑิต (3) ด้านนักศึกษา (4) ด้านอาจารย์ (5) ด้าน หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ (6) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

2) ด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารคณะ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ ประจำของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช จำนวน 87 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากรในการดำเนินการวิจัยนี้ เป็นผู้บริหารคณะและอาจารย์ ของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อ การุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช จำนวน 87 คน สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ใช้วิธีเลือก ตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารคณะ 1 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร 1 คน และอาจารย์ประจำ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการทำแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ดังนี้ แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร โดยกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ส่วนแบบสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการนำแนวคิดและหลักการที่ผู้ให้สัมภาษณ์นำมาใช้ในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ที่ทำให้คณะของท่านประสบความสำเร็จในแต่ละองค์ประกอบ ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ด้านการกำกับมาตรฐาน 2. ด้านบัณฑิต 3. ด้านนักศึกษา 4. ด้านอาจารย์ 5. ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ 6. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พร้อมทั้งระบุปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในแต่ละด้าน สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ศึกษา ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.60 - 1.00 และนำไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของคอนบัต ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

ผลการวิจัย

1) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการุณย มหาวิทยาลัยนวมินทราชินราชมงคล กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำกับมาตรฐาน รองลงมา คือ ด้านบัณฑิต ด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ และด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

2) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการุณย มหาวิทยาลัยนวมินทราชินราชมงคล กรุงเทพมหานคร ด้านการกำกับมาตรฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน คือ มีการจัดหาอาจารย์ประจำหลักสูตรไม่น้อยกว่า 5 คน ที่สามารถอยู่ประจำหลักสูตรตลอดเวลา อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน มีคุณวุฒิตะดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วย

ศาสตราจารย์ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน และมีการปรับปรุงหลักสูตรทุกๆ 5 ปี ตามรอบเวลา

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านการกำกับมาตรฐาน

จัดทำระบบและกลไกการพัฒนาหลักสูตรให้ชัดเจนพร้อมทั้งนำระบบและกลไกไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ควรมีการประชุมทบทวนหน้าที่ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในเรื่องต่างๆ ปรับปรุงแบบการรายงานให้ชัดเจนพร้อมทั้งจัดทำหลักฐานอ้างอิงให้ครบและเอื้อต่อการตรวจสอบ

3) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการุณย มหาวิทยาลัยนวมินทราชินา ด้านบัณฑิต ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน คือ ได้ทำการประเมินคุณภาพบัณฑิตโดยให้ผู้รับบัณฑิตเป็นผู้ประเมินซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และหลักสูตรมีการสำรวจจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านบัณฑิต

ควรมีการวางแผนระดับนโยบายในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วางแผนอัตราส่วนอาจารย์นักศึกษา โครงสร้างทางกายภาพ ห้องเรียน หอพัก สื่ออุปกรณ์ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ฯลฯ โดยเฉพาะ FTES ควรมีระบบ MIS ในการจัดการเพื่อให้ง่ายต่อผู้รับผิดชอบ จัดให้มีแนวปฏิบัติในการพัฒนาบัณฑิต มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและฝ่ายการพยาบาล เน้นกระบวนการ PDCA และควรนำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบ TQF ที่ได้ในแต่ละปี ไปวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป เพื่อให้ได้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

4) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการุณย มหาวิทยาลัยนวมินทราชินา ด้านนักศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับสมัครนักศึกษา รองลงมา คือ การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา และผลที่เกิดกับนักศึกษา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านนักศึกษา

จัดให้มีการปรับปรุงกระบวนการรับนักศึกษาอย่างครบวงจร PDCA และชัดเจนยิ่งขึ้น และวางแผน กำกับติดตาม อัตราการคงอยู่ อัตราการสำเร็จการศึกษา รวมถึงความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษากิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาอย่างชัดเจนตรงประเด็น

5) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ด้านอาจารย์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารและพัฒนาอาจารย์ มีการกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตร มีกระบวนการหรือขั้นตอนการคัดเลือกที่เหมาะสมที่ทำให้ได้อาจารย์ผู้สอนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด และมีการกำหนดนโยบายและแผนระยะยาวเพื่อให้ได้อาจารย์ผู้สอนที่มีคุณสมบัติทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รองลงมา คือ คุณภาพอาจารย์ มีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกตามเกณฑ์ มีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีตำแหน่งทางวิชาการตามเกณฑ์ มีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผลที่เกิดกับอาจารย์ จำนวนอาจารย์ประจำที่คงอยู่ปฏิบัติหน้าที่การสอนตลอดระยะเวลาการดำเนินการของหลักสูตร และมีการสำรวจความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารหลักสูตร

แนวทางการพัฒนา การบริหารงานด้านอาจารย์

วางระบบและกลไกการบริหารและพัฒนาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่เป็นรูปธรรม จัดให้มีการปรับปรุงกระบวนการการบริหารและพัฒนาอาจารย์อย่างครบวงจร PDCA และชัดเจนยิ่งขึ้น ปรับปรุงการบันทึกรายงานการประชุมให้ชัดเจนทั้งในประเด็นการวางแผน กำกับ ติดตาม และประเมินผล ปรับรูปแบบการรายงานให้ชัดพร้อมทั้งจัดทำหลักฐานอ้างอิงให้ครบทั้งเพื่อการตรวจสอบ และปรับปรุงการวางแผนพัฒนาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรโดยระบุกิจกรรมให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม รวมถึงมีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างอาจารย์อาวุโสกับอาจารย์ใหม่และมีการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ

6) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ การประเมินผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สารของรายวิชาในหลักสูตร

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

จัดให้มีการปรับปรุงกระบวนการการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรอย่างครบวงจร PDCA และชัดเจนยิ่งขึ้น ประกาศระบบและกลไกในการกำหนดผู้สอนให้อาจารย์ผู้ร่วมสอนทุกคนในหลักสูตรทราบเพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน วางแผนอย่างเป็นรูปธรรมในการกำกับ ติดตามและตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ (มคอ.3 และมคอ.4) ระบบและกลไกการตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้แต่ละรายวิชาที่กำหนดใน มคอ.2 ให้ชัดเจน จัดให้มีการปรับปรุงกระบวนการประเมินผู้เรียนในหลักสูตรอย่างครบวงจร PDCA และชัดเจนยิ่งขึ้น ทำตารางสรุป learning outcome ในแต่ละรายวิชา พร้อมทั้งตรวจสอบผลการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ใน มคอ.5 และมคอ.6 เพื่อให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้กำกับติดตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนว่าบรรลุตาม มคอ.2 และออกแบบการประเมินการกำกับผลการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา กำหนดสาระของรายวิชาในหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้มีความทันสมัยมีสาระสำคัญที่เหมาะสมกับวิชาชีพแพทย์ พยาบาล มีการพิจารณาตามความสามารถความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนมีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนในทุกปีการศึกษา เช่น ปรับปรุงเนื้อหา ใช้สื่อการสอนวิธีการสอนที่หลากหลาย เน้นให้มีการประเมินผลการสอนอย่างเป็นระบบทั้งตัวผู้เรียนเอง ผู้สอน เพื่อนร่วมชั้น ผู้ใช้บัณฑิต และมีการนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

7) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราชิตราช ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยี และด้านการให้บริการ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องทำวิจัย อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด การให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ WIFI และอื่นๆ รองลงมา คือ มีการวางแผนการบริหารงานของภาควิชา/คณะ โดยการมีส่วนร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อให้มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และมีการสำรวจความพึงพอใจของอาจารย์ผู้สอนต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีกระบวนการปรับปรุงตามผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

จัดให้มีระบบและกลไกแนวปฏิบัติในการพัฒนาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน กำหนดให้มีการประเมินโดยผู้สอนและผู้เรียน เพื่อสะท้อนกลับความไม่เอื้ออำนวยของสิ่งสนับสนุนให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารอย่างสม่ำเสมอ ควรดำเนินการตรวจสอบรายข้อวารสาร

ทางวิชาชีพทั้งในประเทศและต่างประเทศให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ สกอ. และสภาการพยาบาล กำหนด เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องนำเข้าสู่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ เพื่อรับทราบ รับรองและให้ข้อเสนอแนะ และจัดให้มีการปรับปรุงกระบวนการจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อย่างครบวงจร PDCA และชัดเจนยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราชินราช มีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก แต่สิ่งที่ควรปรับปรุงและพัฒนา คือ ด้านบัณฑิต ซึ่งผู้ใช้นบัณฑิตประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพได้มีข้อเสนอแนะให้มีการส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาวิธีการเรียนการสอนโดยใช้ Active Learning ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง Simulation Scenario ให้มากขึ้นจากที่มีอยู่เดิม และจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อมเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนดูแลห้องฝึกปฏิบัติทักษะการพยาบาลขั้นสูง (Advanced Clinical Lab) เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของอาจารย์และการฝึกทักษะการพยาบาลให้กับนักศึกษา เพราะสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เป็นตัวบ่งชี้กระบวนการที่สำคัญขององค์ประกอบคุณภาพระดับหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต โดยสอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้วิจัยศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ โดยใช้กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ฉบับปีการศึกษา 2557 ตามวงจรคุณภาพ PDCA โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด ใน 6 ด้าน โดยเฉพาะขั้นตอนการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.08 มีการสำรวจความพึงพอใจของอาจารย์ผู้สอนต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.07 และกระบวนการปรับปรุงตามผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.00 มีการปฏิบัติต่ำสุดตามลำดับ และด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการกำกับมาตรฐาน ส่วนกระบวนการ (Process) ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร คณะฯ มีการปฏิบัติตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา 4 ขั้นตอนหลัก คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ มีการดำเนินงานตามกระบวนการ PDCA ตามหลักทฤษฎีวงจรบริหารของ Deming คือ การวางแผนแผนการปฏิบัติงาน P (Plan) การดำเนินงานตามแผน D (Do) การตรวจสอบประเมินผล C (Check) และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง

งาน A (Act) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้และประสบการณ์ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพและพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับข้อมูลของอาจารย์ประจำ หลักสูตรและอาจารย์ประจำที่ได้จากงานวิจัยนี้ ซึ่งมีประสบการณ์สอนในสถาบันอุดมศึกษาเฉลี่ย 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.82 และแสดงให้เห็นว่าสอดคล้องกับกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ที่ว่า “ เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประโยชน์ จึงควรมีแนวทางการจัด กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมิน คุณภาพ (Check / Study) และการเสนอ แนวทาง การปรับปรุง (Act)” (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ควรพัฒนาและส่งเสริมให้ใช้สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านทักษะทาง ปัญญา โดยใช้ Active Learning ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง Simulation Scenario ให้มากขึ้น ให้ความสำคัญกับวิธีการคิดแก้ไขปัญหาและตัดสินใจ เพื่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับความต้องการของ สังคม และสะท้อนเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของคณะฯ ที่เป็นสังคมเมืองอย่างแท้จริง รวมทั้งควรมีการ วิเคราะห์ความต้องการของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ตรงกับการพัฒนาการเรียนการสอน รวมทั้งเครื่องมือ ที่ใช้ในการวัดประเมินความพึงพอใจครอบคลุมประเด็นที่สำคัญเพื่อที่จะนำมาปรับปรุงและพัฒนา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา

2) ส่งเสริมการเรียนรู้แบบสหวิชาชีพ (Inter-professional Education) พร้อมทั้งกำหนดเป็น แนวปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันผ่านมุมมองและประสบการณ์ของ วิชาชีพอื่นๆ

3) หลักสูตรควรเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดจากกระบวนการที่จัดให้แก่นักศึกษา โดยแสดง ให้เห็นถึงศักยภาพหรือผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างชัดเจน และเผยแพร่ให้นักศึกษา ทราบผ่านโครงการปฐมนิเทศนักศึกษาหรือเว็บไซต์ของคณะฯ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเก็บข้อมูลจากผู้ใช้นักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยตรง เพื่อนำ ข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรต่อไป

2) ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการเปรียบเทียบแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของคณะพยาบาลศาสตร์กับการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราชินี กับคณะพยาบาล

ศาสตร์ของมหาวิทยาลัยอื่นๆ หรือวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เพื่อหาแนวทางการพัฒนาตามบริบทที่แตกต่างกันต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- มหาวิทยาลัยนวมินทราชิราช. (2557). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2557. มหาวิทยาลัยนวมินทราชิราช คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์. (2557). รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2557.
- จันทิมา จารณศรี, และ ภัสญา ชงศิลา. (2549). การศึกษาระบบประกันคุณภาพการศึกษา: กรณีศึกษา วิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี (รายงานผลงานวิจัย). สระบุรี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี.
- ธวัชชัย สุภดิษฐ์. (2557). การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการประกันคุณภาพ การศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2558 จาก <http://www.nida.ac.th/th/download/publication/thawatchai.pdf>.
- ลักขณา จาตุกานนท์, ดวงรัตน์ แซ่ตั้ง, เนนิสา ไชยประ และธนพรรณ บุญขรรค์กลิน. (2554). การ พัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. รายงานการวิจัย เสนอต่อคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- วิจารณ์ พานิช และคณะ. (2544). รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา:กรณีศึกษานิวิแลนด์. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สิริลักษณ์ ไชยวงศ์. (2555). การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการรายงานการประเมินตนเอง ของคณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. รายงานการวิจัยเสนอต้งานนโยบายและแผนและ ประกันคุณภาพการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรภรณ์ คล้ายประยงค์. (2556). การบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 จาก http://journal.pim.ac.th/uploads/content/2014/06/o_18qkbdo5r1v4b1cth1emrrmfegi.pdf
- พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๑ สืบค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2562, จาก <http://kanchanapisek.or.th>

Eliana Minelli, Gianfranco Rebora, and Matteo Turri. (2008). **The fifteen year evaluation experience in Italian universities with its crisis factors and a desire for Europe.**
Implementing and Using Quality Assurance: Strategy and Practice, a Selection of Papers
from the 2nd European Quality Assurance Forum.